

Prædiken til Helligtrekongers søndag

Joh. 8,12-20

Anden tekstrække

Dette hellige evangelium skriver evangelisten
Johannes:

Atter talte Jesus til dem og sagde: »Jeg er verdens lys. Den, der følger mig, skal aldrig vandre i mørket, men have livets lys.« Da sagde farisæerne til ham: »Du vidner om dig selv; dit vidnesbyrd er ikke gyldigt.« Jesus svarede: »Selv om jeg også vidner om mig selv, er mit vidnesbyrd gyldigt, for jeg ved, hvor jeg er kommet fra, og hvor jeg går hen; men I ved ikke, hvor jeg kommer fra, eller hvor jeg går hen. I dømmes efter det ydre, jeg dømmes ingen. Men selv om jeg også dømmes, er min dom sand, for jeg er ikke alene, men Faderen, som har sendt mig, er med mig. Og i jeres egen lov står der skrevet, at et vidnesbyrd fra to mennesker er gyldigt. Jeg vidner om mig selv, og om mig vidner også Faderen, som har sendt mig.« De spurgte så: »Hvor er din fader?« Jesus svarede: »I kender hverken mig eller min fader. Kendte I mig, kendte I også min fader.« Disse ord talte han ved tempelblokken, da han underviste på tempelpladsen. Men ingen greb ham, for hans time var endnu ikke kommet.

Johannesevangeliet 8,12-20

Et menneske er et vindpust. Hvis man tager de store målebånd frem, og måler tid og rum ud, så er mennesket et vindpust og et fnug.

Universets årmillioner og kolossale udstrækning er så overvældende, at vi kun kan sige: Hvad er et menneske?

Små væsener på en lille planet: nr. 3 af 8 i rækken fra solen – i et lille stjernesystem, hvor 8 planeter kredser om den lokale stjerne vi kalder for solen.

Denne sol er en ud af millioner af stjerner eller sole, der tilsammen udgør vor lokale galakse Mælkevejen. Mælkevejen er igen kun en ud af millioner af galakser.

Gennem teleskoper kan vi se mange af dem, bl.a. vores nabogalakse Andromeda-galaksen, der er formet som to spiraler, der snor sin ud af hinanden.

Vi kan derimod ikke se Mælkevejen, kun et udsnit af den, for vi er jo selv i den.

Når vi forestiller os Gud, forestiller vi os hele dette univers´ hersker og skaber. Der findes intet før ham, eller over eller ved siden af Gud.

Gud er den første og den sidste og den eneste eller som der står ude i kirkens originale alter: Jeg er den første og den sidste og den levende. Gud er.

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 865, 127. årgang
Januar 2026
ISSN 0901-2214

Mennesker vil gerne vide mere, blive kloge på verden og virkeligheden og kigge Gud i kortene.

Vi vil gerne ned i de allermindste DNA strukturer og finde livets byggesten. Vi vil gerne udforske stjernehimlens myriader. Vi vil gerne udregne universets alder, og verdens tilblivelseshistorie.

Og vi er kloge. Det er fabelagtigt hvad mennesker kan og gør, men vi støder altid på og vil altid støde på det uudgrundelige, det ikke beregnelige. Hvorfor verden blev skabt. Hvad der satte bevægelse i gang, stof i gang det kan vi ikke vide. Vi kan kun søge at følge stoffets og tidens udvikling, vi kan ikke gå uden for tid og rum.

Overfor denne grænse kan man stille sig forskelligt. Man kan tro benhårdt på at det bare er et spørgsmål om tid, før videnskaben får knækket koden. Og bevist sammenhængen om alting og modbevist Gud. Det er faktisk en bevægelse, der har vind i sejlene i disse år. Den religionskritiske ateisme.

Andre søger med forskellige midler og teorier at bevise eller sandsynliggøre at det er Gud, der satte det hele i gang – og derved bliver visdommens grænse visket ud til fordel for en teori om Gud. Den bølge som bl.a. Intelligent Design er udtryk har også nogen vind i sejlene.

Andre ser netop denne grænse, det uudgrundelige som et grundvilkår. Det er selve forskellen på videnskabens og troens verden, og man ser derfor ingen konflikt mellem de to verdener, men derimod er videnskaben at søge viden, så langt man kan, mens troen er at søge Gud og høre ham.

Jeg tror vi er visest når vi vedgår grænsen, og acceptere et hertil og ikke længere. Men hvor beviser og sandsynlighed fader ud er det rum for tro, håb og kærlighed.

Tror vi på Gud, tror vi også at han er i verden – i vores verden – 2026.

Men han er også udenfor vores verden og før og efter. Derfor er han det, som i forhold til os mennesker er det helt anderledes, det uudgrundelige.

Gud lovprises som almægtig og stor, og Job kalder det for visdom at frygte Herren.

At frygte Herren, at vide, at han er uudgrundelig, og frygtelig i sin magt og væld.

Tænk lige en gang. Vi små mennesker på en prik på en jordklode i et uendeligt univers. Det må give ærefrygt for den almægtige.

Ærefrygten er også afstand. For når vi vedgår os den visdom, at mennesket er et støvfug i.f.t. Gud, ja så må vi også indse vores uformåen overfor ham. Hvad kan vi udsige om ham?

Så står vi der, med al vores viden foran en grænse med troen, der rækker mod det helt anderledes, det guddommelige, som både tiltrækker og afskrækker.

Religion er egentlig også at stå tavs over for den almægtige. I ærefrygtig afstand og tilbedelse.

Job og vi andre med alle vores problemer, gudsbegreber, filosofiske udredninger, livets gåder, lidelsens problem, spørgsmål og diskussion og Guds godhed og almagt, ja selve diskussionen om Guds eksistens osv., ja, vi må indrømme, at Gud er for stor for os – hvis han er der....

Det er visdom at erkende dét. At vide at vi er små at vide at vi intet ved, at Gud er stor.

Som sådan er den sande visdom da at erkende afstanden til Gud og vedgå at vi er i mørke ude af stand til at kigge Gud i kortene.

Albert Einstein sagde: Gud spiller ikke med terninger. Niels Bohr sagde: du skal ikke fortælle hvad Gud gør.

Overfor Gud må vi stå tavse i mørke.

Men her på helligtrekongersdag. Afslutningen på julefejringen. Den store stjerne over Betlehem lyste ned over stedet, hvor de var. Ikke alle milliarder af stjerner i astronomisk afstand, men den ene stjerne, som lyste og skinnede i mørket og pegede på et lille barn. Guds lys skinner i vores mørke – lyset hedder Jesus.

Vi er små. Det kan videnskaben og for-nuf-ten og filosofien og kristendommen blive enige om. Men alt er ikke sagt. Der er ikke bare vores lidenhed og en ubegri-be-lig og uantastelig – og ubeviselig storhed.

Der er mere at sige. Der er blevet sagt mere. Ordet, det levende Guds ord, blev kød og tog bolig iblandt os.

Lyset kom og skinnede ind i vores fordunklede verden.

Det blev åbenbaret, at Jesus er Guds væsens afglans. At vi ser selveste universets skaber og hersker i det lille bitte barn i krybben, i den slagne mand på korset.

Alt er ikke blot tavshed.

Det kristne billede af Gud, er et billede af den almægtige Gud bøjet ned mod vores lille undseelige jord, mod os mærkværdigt flygtige mennesker.

Gud som har skabt alt, som var der før alting, gav sig til kende, åbenbarede sin vilje med mennesker i Jesus af Nazareth, og blev et lille menneskebarn.

Redaktion

Jonas Jochumsen
Herning og Gjellerup Valgmenigheder
Mail: praest@h-g-valgmenighed.dk
Tlf.: 9712 0652

Benedicte Rostgaard Spies
Mail: benedictespies@gmail.com
Tlf.: 6126 1494

Søndagslæsning
Tilstræbes at udkomme hver uge på
www.grundtvigskforum.dk/søndagslæsning
– her kan du også
tilmelde dig det
elektroniske nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Vartov — Farvergade 27
1463 København K
hej@grundtvigskforum.dk

Dét er kristendommens hjerteblod. Vi bliver som
Job mødt af Guds uudgrunde-lige storhed, men vi
mødes i samme øjeblik af hans uudsigelige kærlig-
hed og åbenhed.

Den skjulte, tilhylede Gud rev sløret til side og
viste sit ansigt.

Det stråler over os. Jesus er verdens lys.

Kender vi ham, kender vi også hans fader.

Det er et værgeløst budskab. Guds uudgrundelighed
og storhed demonteres ikke af Jesus. Men der er
mere at sige end, at Gud er stor.

Med Jesus kan vi sige at Gud er kærlighed og nåde.

Her på helligtrekongersdag er det åben-baringen,
tilsynekomsten af Guds herlig-hed, der er det helt
centrale.

De vise mænd så Guds lys i det lille barn i krybben.
Må vi få øjne og visdom til at se det lys.

Amen.

Jens Carl Moesgård Nielsen, sognepræst i Her-
ning Kirke

Prædiken fra 2026.

Salmevalg fra DDS

754. Se, nu stiger solen af havets skød

434. Ære være Gud i det højeste

106. Af højheden oprunden er

136. Dejlig er den himmel blå

131. Blåt vælded lys frem bag skyers skred

107(a). Glæden hun er født i dag

122(ex-a). Den yndigste rose er funden

138. De hellig tre konger så hjertensglad